

Výcvik důstojníků v jízdě na koni.

V článku „Organisace hipického výcviku u polního jízdního dělostřelectva“ v Děl. rozhledech“, roč. 1932, čís. 5 posuzuje autor hipický výcvik důstojníků v aplikační škole dělostřelectva. Pokusím se uvést některá jeho tvrzení na správnou míru.

Dříve než poručík přišel do aplikační školy dělostřelectva, absolvoval po jednoroční presenční službě dva ročníky vojenské akademie a po ní jeden rok praxe u děl. pluku.

Cílem jezdeckého výcviku ve vojenské akademii bylo: v prvním ročníku dát správný a pevný základ v počátečním jezdeckém výcviku, v druhém ročníku ukončit základní výcvik jezdecký, t. j. vedení uzdečkou, naučit frekventanty ovládat koně uzdou v každém chodu, vštípit jezdcí důvěru v sebe a v svého koně v terénu. Na celý tento základní výcvik bylo věnováno asi 250 hodin, nečítaje v to hodiny jízdy v terénu při polní službě, kde není jezdec veden po stránce jezdecké.

U děl. pluku se zúčastnil poručík pravidelných jízdáren společně s ostatními důstojníky pluku na svém osobním (služebním) koni. Zajisté je vždy možno, hlavně však v období zimním, zařadit pravidelné denní jízdárny důstojníků, hlavně mladších, za každého počasí, má-li pluk kryté jízdárny. Jízdárny bývají volné alespoň od 11 do 12 hod., kdy se končí dopolední zaměstnání mužstva a konají se raporty.

Cílem jezdeckého výcviku v aplikační škole dělostřelectva je zdokonalení výcviku v jízdě koňmo, výcvik cvičitele mužstva v jízdě koňmo a vozmo, dosažení způsobilosti pro funkci důstojníka spřežení, výcvik jezdecke remont a zjištění způsobilosti k dalšímu jezdeckému výcviku.

Frekventant je cvičen od 10. října do 30. dubna. Absolvoval 75 hodin na oddělení bez třmenů střídavě s výcvikem na dlouhé oprati, 75 hodin na oddělení služebních koní, 150 hodin na oddělení starších remont, 120 hodin na oddělení mladších remont, 15 hodin v metání na koni, 40 hodin v jízdě vozmo se sedla (šestispřeží), 15 hodin v jízdě koňmo s kozlíku, kromě ostatních hipických předmětů, jako teorie jízdy koňmo a vozmo, hipologie, postroje atd.

Nejvíce hodin absolvuje frekventant na služebním koni a na starší remontě. Na služebním koni má se zdokonaliti v sedu a naučit se všem správným pomůckám pro vedení koně ve všech výkonech i při použití zbraní na koni. Starší remontu má přijezditi tak, aby byla způsobilá pro zařazení jako služební kuň. Při výcviku je přihlíženo k tomu, aby frekventant postupně dosáhl fyzické způsobilosti tím, že začíná výcvik zprvu na služebním koni a později postupně na starší, mladší remontě atd. až končí opět starší remontou.

Úspěch jezdeckého výcviku je závislý na zdatnosti učitelů jízdy a na prostředcích, t. j. především na koních. Čím schopnější bude služební kuň, jehož se použije při výcviku frekventanta, tím lepší a rychlejší bude postup ve výcviku a naopak na špatném koni se frekventant ničemu nepřiučí, může se jen pokaziti. Je přirozené, že bude i v ostatních odděleních na tom záležeti, jaký a jak připravený bude koňský materiál. Bude-li frekventant cvičiti vybraný koňský materiál, dospěje ve výcviku dále, než se špatným materiálem; při tom se nemusíme obávat, že by frekventant nepoznal, jak cvičiti méně kvalitní koňský materiál, neboť to jest jen otázka pomalejšího postupu ve výcviku a zmenšených požadavků na výkony. Do školy nelze dáti obtížnější a špatně stavěný koňský materiál, aby byl přiježděn, neboť nesmíme zapomenouti, že je zde ještě stále sledován základní jezdecký výcvik a na tomto teprve budován dokonalejší jezdecký výcvik.

Další podmínky pro úspěšné provádění jezdeckého výcviku jsou:

1. dobrá organisace školy,
2. ubytování koní, kryté (i otevřené) jízďárny a vhodný terén,
3. schopný cvičitelský sbor, který by sledoval hipický výcvik frekventanta počínaje vojenskou akademií, dovedl by navázati na onen výcvik, aby jej přivedl dále, až na náležitou výši,
4. dostatečný počet stálých služebních (školních) koní, kteří by byli dobře vycvičení, ve výcviku na výši udržování a kterých by bylo používáno jen k jezdeckému výcviku; a kromě toho další potřebný počet ostatních koní,
5. dostatečný počet stálých jezdců (rotmistrů, déle sloužících poddůstojníků), kteří by byli schopni udržovati koně ve výcviku, podle okolností je i zdokonalovati v době, kdy není frekventantů ve škole.

Ježto dělostřelecké učiliště není dosud dobudováno, nejsou dosud všechny tyto podmínky splněny, ale jejich splnění jest jen otázkou času.

Hlavní školou mladého důstojníka je pluk anebo oddíl. Za dnešních poměrů se však velitel oddílu nebo baterie jako nejbližší představený nově vyřaděného důstojníka nemůže věnovati jenom jeho dalšímu školení, neboť k výcviku záložních důstojníků a vojáků, jakož i k činnosti vlastní jednotky potřebuje v tomto důstojníku již pomocníka v jednotlivých oborech, jako cvičitele pro výcvik obsluhy a jízdního mužstva, dále orientačního, spojovacího, anténního, styčného, plynového důstojníka atd.

Proto v aplikační škole mladý důstojník doplňuje a usměrňuje své odborné vzdělání pro potřebu u pluku. Cílem výchovy v této škole je vedle výcviku pro funkce shora jmenované, připravit nižšího důstojníka na úkoly I. důstojníka, důstojníka patrače, velitele spřežení, cvičitele k výcviku mužstva (obsluhy, jízdních, poddůstojníků). Jezdecký výcvik se tedy provádí společně s jiným výcvikem a nespecialisuje se již jako dříve jen v ekvitačním kurse dělostřeleckém.

Jezdecký výcvik se v aplikační škole provádí postupně; frekventant začíná výcvikem na jednom koni, aby dosáhl potřebné fyzické schopnosti. V té době se věnuje více času jinému výcviku, a tu je ježdění na koni pro frekventanta příjemnou změnou, udržuje jeho tělo svěžím. V období, kdy jezdí na několika koních, je zařazen do vyučování takový předmět, aby frekventanta nevyčerpával duševně. Co jsem řekl o osvěžení tělesném, to možno říci nyní o osvěžení duševním; frekventant je udržován duševně čilým, ale nijak není vyčerpáván. Frekventant spojuje ve škole, čeho potřebuje u své zbraně: fyzickou způsobilost, t. j. praktické ježdění na koni, s duševní prací, t. j. aplikací střelby, spojení a jiných předmětů, jak je stanoví učebná osnova.

Je třeba připomenouti, že frekventant většinu předmětů aplikuje prakticky, jejich látka mu není úplně neznáma, spíše jen doplňuje dosavadní vědomosti. Vědomosti nabyté v aplikační škole zaručují dobrý výkon služby u pluku. Frekventant není výhradně specialisován jen v některém oboru, třebaže může býti v něčem nadprůměrný, v něčem jen průměrný nebo i podprůměrný, což by ovšem nemělo býti.

Po absolvování aplikační školy nemusí důstojník dělostřelectva chodit do mnohých kratších kursů, a může ho proto býti plně využito ke službě u příslušného pluku, což je zajisté nutné při zkrácení presenční služby. Jen tehdy, má-li ho býti používáno v jednom oboru jako specialisty, chodí do školy (kursu), jako je na př. válečná škola pro důstojníky gen. štábu, jezdecké učiliště pro učitele jízdy, spojovací kurs pro velitele spojovacích čet atd.

Absolvent aplikační školy není způsobilý k výkonu učitele jízdy důstojníků pluku. K tomu nemá prostě zkušeností, které může získati jen delší praxí a odborným školením, i když projevil veliké schopnosti v ekvitačním oboru. Takovým odborníkem však nemusí býti každý dělostřelecký důstojník a bylo by to konečně jen na újmu jeho poslání jako technika. Každý důstojník dělostřelectva musí však býti v oboru ekvitačním tak vycvičen, aby ovládal koně a mohl býti vůdcem jednotky, aby dovedl rozumně a hospodárně použití tak důležitého prostředku dopravního, jako je kůň u dělostřelectva. S tím je ovšem spojen i výcvik mužstva a koní.

Dosavadní tříleté zkušenosti ukázaly dobré výsledky, i když nebyly učiliště dány dosud ještě všechny prostředky k úspěšnému provádění jezdeckého výcviku, jak dělostřelecké učiliště požaduje. Vybavením učiliště zlepší se i jezdecký výcvik.

Je zajímavé srovnati jezdecký výcvik v aplikační škole dělostřelectva s výcvikem v bývalých ekvitačních kursech dělostřeleckých:

1. Trvání jezdeckého výcviku v aplikační škole (10/10—30/4) je delší než v ekvitačním kurse (1/12—15/5).
2. Počet absolvovaných hodin je u ekvitačního kursu větší:

	Aplikační škola:	Ekvitační kurs:
služební kůň	150 hodin	230 hodin
starší remonta	150 „	150 „
mladší remonta	120 „	150 „
metání na koni	15 „	25 „
jízda vozmo se sedla	40 „	80 „
jízda vozmo s kozlíku	15 „	40 „
ostatní hipické předměty	90 „	202 „
Celkem	580 hodin	877 hodin

3. Ekvitační kurs byl každoročně zřizován přechodně. Koně byli vybíráni u děl. pluků. I při nejlepší snaze, jak u vybírajícího důstojníka, tak u důstojníka zastupujícího děl. útvar, nebyl koňský materiál stejnorodý, stejnoměrně způsobilý a připravený. Velmi nesnadný byl výběr služebních koní, dále dobrých koní pro výcvik na dlouhé oprati. Přidělené mužstvo nebylo nejlepší, dosti často bylo fyzicky méně způsobilé.

Aplikační škola dělostřelectva trvá stále, vyjma školní prázdniny. Koně jsou částečně ze stálého počtu (služební), částečně z výběru od děl. útvarů (starší remonta, spřežení). Dělostřelecké učiliště žádá stálý počet koní z důvodů výcvikových, veterinárních, úsporných. Děl. učiliště žádá stálý počet mužstva ihned při nástupu nováčků z důvodů výcvikových, úsporných, administračních. Cvičitelský sbor v děl. učilišti může se odborně školiti a dobře připravit. Může se zabývat přípravou koní a udržováním způsobilého koňského materiálu, budou-li dělostřeleckému učilišti přiděleni schopní rotmistři a déle sloužící poddůstojníci, o něž bylo požádáno.

4. Konečná způsobilost frekventantů aplikační školy byla srovnána s frekventanty ekvitačního kursu dělostřelectva na konci škol. r. 1930/31 při společném závěrečném coucours hippique a v roce 1931/32 při jednotlivých soutěžích. Bylo konstatováno, že frekventanti ekvitačního kursu vystupovali samostatněji a vedli koně rutinovaněji, protože nabyli za několik let služby u pluku větší praxe (byli nejméně o dvě léta starší než frekventanti aplikační školy), naproti tomu frekventanti aplikační školy všude čestně obstáli v soutěži.

Výcvik hipický v aplikační škole nemůže se také rovnati jezdeckému výcviku v ekvitačním kurse děl. již proto, že aplikační školu musí absolvovati každý děl. důstojník, kdežto do ekvitačního kursu děl. se vybírali důstojníci uznání lékařem za způsobilé. Tím se může stát, že v aplikační škole bude někdy větší procento slabších jezdců a méně nadprůměrných jezdců; to se bude řídití ovšem zdatností jednotlivých ročníků akademiků. Bude-li se však pracovati stejně promyšleně v jezdeckém výcviku ve voj. akademii, u děl. útvarů a v aplikační škole děl., myslím, že musí býti zaručen dobrý výsledek, neboť je to práce několika let. Je potřeba dáti dobrý základ ve voj. akademii a na tomto základě zlepšovati a nic nepokaziti; jinými slovy důstojník má býti od voj. akademie počínaje pod dozorem dobrého odborníka s dobrou praxí.

O bývalých ekvitačních kursech děl. možno říci, že nemohly zcela splniti svůj úkol, ne snad proto, že byly krátké, ale proto, že jim chyběly podmínky pro úspěšné provádění jezdeckého výcviku.

Pro vyřešení remontního výcviku mělo by býti počítáno s 2letým výcvikem remonty, jak se to i ve školách (kursech) praktikuje

zařazením starší a mladší remonty podle učebné osnovy. Při dvouletém výcviku by se ušetřilo tím, že by remonta nebyla předčasně opotřebena, získal by se lepší služební kůň pro výcvik mužstva, a získalo by se i na kvalitě a podpoře chovu koní, mohly-li by býti nakupovány remonty mladší.

V prvním roce by byla cvičena remonta v remontním oddělení, v druhém pak u děl. útvaru (říkám-li rok, nemyslím tím vždy rok o plných 12 měsících).

V remontním oddělení by se remonta úplně vyvinula, absolvovala by kontumační dobu, 1., 2. a částečně 3. období výcviku. Remontní oddělení by dodala dělostřeleckým útvarům remonty teprve po skončení závěrečných cvičení, t. j. v září, kdy se útvary mohou tímto výcvikem zabývat.

Remontní oddělení by měla býti samostatná, dobře vybavená mužstvem i materiálem a neměla by býti na pluku (náhr. baterii) závislá. Při rozsáhlém školení důstojníků, rotmistrů, poddůstojníků a při zkrácené presenční službě mužstva stávají se remontní oddělení přítěží, a žádají-li o něco, nebývá jim plukem vždy v jejich prospěch vyhověno. Budou zajisté výhodná větší remontní oddělení, aby se lépe využilo důstojníků, rotmistrů, mužstva. Jezdci budou déle sloužící poddůstojníci.

U děl. útvarů by byly remonty z remontního oddělení přiděleny důstojníkům, rotmistrům (třebas i schopným déle sloužícím četařům) pro výcvik a byly by cvičeny v hodinách společného jezdeckého výcviku důstojníků a rotmistrů. Výcvik by vedl schopný učitel jízdy (odborník). Remonta by absolvovala 3. a 4. období výcviku. Na jaře by mohla býti zařazena jako služební kůň v baterii. U děl. útvarů by byla remonta cvičena 6—7 měsíců, u remontního oddělení by zůstala 10—16 měsíců podle toho, byla-li dodána do remontního oddělení v květnu nebo listopadu a podle stupně výcviku a vývoje. Bylo by tu ovšem výhodné nakupovati remonty z pastvy na podzim 4leté, někdy i 3½leté.

K zdárnému výcviku a vývoji koní je důležité vzbudit u ošetřujících mužstva zájem o službu u koní. Kdo sleduje zájem mužstva o některou službu, musí mi dáti za pravdu, že služba u koní je čím dále tím méně oblíbená. Je zde obdoba v tom, co vidíme ve veřejném životě, že na venkově je nedostatek pracovníků, kdežto ve městech je mnoho lidí nezaměstnaných.

Kde je příčina? Předně ve způsobu zaměstnání. Mnoho vojinů se bojí koní, protože nezacházeli nikdy dříve se zvířetem, službu ve stáji považují za nezdravou, jízdu na koni za obtíž; u koní nemá prý tolik volného času, ježto musí koně krmiti a napájet mimo denní zaměstnání. Jen zřídka kdy se najde dobrý jízdný, vozka nebo koňák. Připomínám, že se tato výtka týká především mužstva z Čech, z Moravy a ze Slezska. Stejnou nechuť možno vidět i u poddůstojníků.

Zájem o službu u koní mužstva, které je v naší armádě velmi citlivé, zvýšil by se tím, kdyby byl oceněn a někdy i zvláště odměněn. V. V. 1925, čís. 53, čl. 621 je sice přiznán pracovní přírůstek mužstvu ošetřujícímu koně za každého dalšího, kterého ošetřuje kromě svých dvou koní. Toto ustanovení se bohužel nevztahuje na učiliště a školy, ačkoliv i zde musí mužstvo často ošetřovati 4 koně a konati výcvik. Dříve dostával vojin za každého koně, kterého ošetřoval, malý peněžitý přírůstek. Bylo by výhodné dáti mu tento malý přírůstek, udržuje-li vzorně přidělené koně. Víím, co

to znamená, dá-li důstojník svému koňákovi peněžitou odměnu za ošetřování koně.

Je přirozené, že důstojníci a rotmistři musí mužstvu dávat dobrý příklad a nesmějí podceňovati službu u koní. Nesmějí upadati z jedné krajnosti do druhé: tak jako nebylo správné, když si dříve dělostřelci hleděli jen koní a vše ostatní zanedbávali, tak zase není správné, zanedbávají-li nyní úplně koně a jezdecký sport. I v této věci nutno najíti správný poměr, jak to žádá zájem armády!

Z cizích revuí.

REVUE D'ARTILLERIE, ročník 1931.

Prosinec 1931.

I. Historický kalendář dělostřelectva.

9. prosince 1916; organisováno velení dělostřelectva ve vyšších jednotkách (dělostřelectvo armádní, sborové a divisní).

16. prosince 1916 vydány směrnice o dělostřelecké přípravě útoku na základě zkušeností o dělostřelectvu z bitvy na Sommě. Kladou důraz na důležitost nepřetržitého pozorování střelby, leteckého pozorování a ničivého dělostřeleckého účinku.

Jimi byla upravena dělostřelecká příprava, přímá podpora a střelba proti bateriím.

II. Plk. E. Valarché: Pohraniční boje a jejich vývoj. (Dokončení.)

V článku jsou líčeny boje 5. francouzské armády a anglické armády na severním křídle bojujících armád. Autor zdůrazňuje zásluhu francouzského vrchního velení, které včas postřehlo hrozící obchvat, což vedlo k zastavení pohybu 5. armády a posléze i k jejímu ústupu.

Tim se stalo, že se německý plán, připravit Francouzům u Charleroi druhý Sedan, ztroskotál.

Po ukončení pohraničních bojů byl u Němců různý pocit: Jedni byli jisti vítězstvím, druzí byli naopak sklíčení. Naproti tomu francouzské vrchní velení bylo překvapeno ztroskotáním ofensivy na východním křídle a selháním připravovaného průlomu ve střední části fronty. Přesto se generálu Joffrovi podařilo přeskupiti své síly a zjednotiti rovnováhu již během ústupu a konečně bitvou na Marne v září 1914 napraviti chybu plánu přijatého v červenci roku 1911.

Němci, hlavně von Schlieffen, řídili se Hanibalem, neměli však tak jemného ducha jako on. Proto veškeré technické umění německé nemohlo napravit psychologickou chybu, již se von Schlieffen dopustil.

III. Mjr. Desrousseaux: Dělostřelecký oddíl v r. 1970. — Několik črtů do budoucnosti.

Studie pojednává o činnosti oddílu pro přímou podporu a oddílu všeobecné činnosti v r. 1970 za předpokladů, že vývoj dělostřelectva nebude vázán finančními potížemi jako dosud. Bude mu možné využití technické pokroky, z nichž mnohé jsou dosud v stavu vývoje.

Poněvadž je možné, že příští boj bude veden na území, kde nebude topografického podkladu ani speciálních map, že i ostatní předpoklady pro přípravu střelby budou scházeti, vyzbrojuje oddíl tak, aby byl po každé stránce soběstačným.

Organisaci takového oddílu si představuje takto: